

Aanwijzing (doen) besturen tijdens ontzegging e.d. (art. 9 WVV 1994)

Categorie: Opsporing, vervolging
Rechtskarakter: Aanwijzing i.d.z.v. artikel 130 lid 4 Wet RO (nieuw)
Afzender: College van procureurs-generaal
Adressaat: Hoofden van de parketten
Registratienummer: 2007A001
Datum vaststelling: 05-03-2007
Datum inwerkingtreding: 01-04-2007
Geldigheidsduur: 31-03-2011
Publicatie in Strct: PM
Vervallen: Aanwijzing motorrijtuig (doen) besturen tijdens ontzegging (artikel 9 WVV 1994) 2003A007
Relevante beleidsregels OM: – Richtlijn voor strafvordering motorrijtuig (doen) besturen tijdens ontzegging e.d. (1999R015)
– Aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (2005A008)
Wetsbepalingen: artikel 9 Wegenverkeerswet 1994
Jurisprudentie: –
Bijlage(n): –

Achtergrond

Deze aanwijzing vervangt de aanwijzing motorrijtuig (doen) besturen tijdens ontzegging (artikel 9 WVV 1994) van 11 maart 2003. Het strafvordering gedeelte is geregeld in de richtlijn voor strafvordering motorrijtuig (doen) besturen tijdens ontzegging e.d.

Bij de toepassing van deze aanwijzing dient ten aanzien van buitenlandse militairen (waaronder begrepen burgerpersoneel en gezinsleden) rekening te worden gehouden met de handleiding ten behoeve van de praktijk inzake delicten begaan door buitenlandse militairen¹.

Samenvatting

Deze aanwijzing bevat regels voor het openbaar ministerie bij de opsporing en vervolging van het rijden (inclusief de juridische bestuurder) tijdens ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen dan wel het rijden met een ongeldig, ingehouden of ingevorderd rijbewijs.

Opsporing

1. Misdrijven

1.1. Het rijden tijdens een ontzegging van de rijbevoegdheid (art. 9, eerste lid, WVV 1994)

Artikel 9, eerste lid, Wegenverkeerswet 1994 (hierna: WVV 1994) bevat het verbod op de weg een motorrijtuig te besturen, terwijl de bevoegdheid daartoe

bij rechterlijke uitspraak is ontzegd. Die bepaling richt zich ook tot de juridisch bestuurder. Dit misdrijf komt neer op het negeren van de rechterlijke uitspraak.

Het negeren van rechterlijke uitspraken is schadelijk voor de rechtsorde en maatschappelijk ongewenst. Toch deelnemen aan het verkeer is in dat verband dan ook uiterst laakbaar.

Een ontzegging van de rijbevoegdheid betreft een aan de veroordeelde individueel opgelegd verbod om gedurende een bepaalde tijd motorrijtuigen (inclusief bromfietsen, landbouwtractors en gehandicaptenvoertuigen voorzien van een motor) te besturen. De veroordeelde wordt over deze bijkomende straf ter zitting geïnformeerd en /of deze straf wordt hem op een later moment bij een gerechtelijk schrijven betekend.

Dit artikellid heeft betrekking op de totale ontzegging en niet op een geclausuleerde ontzegging, die niet op grond van de WVV 1994, doch op grond van het wetboek van Strafvordering kan worden opgelegd.

Uit de bewijsmiddelen moet zonder meer blijken dat wordt voldaan aan het delictsbestanddeel 'weet of redelijkerwijs moeten weten'. Het is daarom van belang dat uit het dossier blijkt: – dat de rechter de bijkomende straf heeft opgelegd, – wat de datum van de uitspraak was, – dat de verdachte, dan wel degene die de juridische bestuurder was, gedurende de tijd dat hem de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen was ontzegd, – dat de betrokkene de betekening van de hem opgelegde ontzegging² in persoon heeft ontvangen.

1.2. Het rijden met een ongeldig verklaard rijbewijs (art. 9, tweede lid, WVV 1994)

Artikel 9, tweede lid, WVV 1994 bevat het verbod op de weg een motorrijtuig te besturen terwijl het daarvoor vereiste rijbewijs³ voor een of meer categorieën van motorrijtuigen, dan wel voor een gedeelte van de geldigheidsduur ongeldig is verklaard. Deze bepaling richt zich eveneens tot de juridisch bestuurder. Het rijbewijs wordt ongeldig verklaard indien de houder niet langer beschikt over de rijvaardigheid dan wel over de lichamelijke of geestelijke gesteldheid, vereist voor het besturen van een of meer categorieën van motorrijtuigen waarvoor dat rijbewijs is afgegeven.

Een rijbewijs wordt ongeldig verklaard op grond van artikel 134, derde lid, WVV 1994 voor een deel van de geldigheidsduur alsmede voor (een) bepaalde categorie of categorieën van motorrijtuigen, waarvoor het rijbewijs is afgegeven, na een uitgebreid voorafgaand onderzoek, waarbij is vastgesteld dat de houder, hetzij niet de rijvaardigheid bezit, hetzij niet voldoet aan de vastgestelde eisen m.b.t. lichamelijke of geestelijke gesteldheid (artikel 12 RMGR). De uitvoering van de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid (RMRG), zoals is bedoeld in Hoofdstuk VI paragraaf 9 van de WVV 1994, is in handen van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen, Divisie Vordering.

Ongeldigverklaring van het rijbewijs voor een of meer categorieën van motorrijtuigen is ook mogelijk als de houder geen medewerking heeft verleend aan een rijvaardigheid- of rijgeschiktheidsonderzoek of een educatieve maatregel op grond van artikel 132, tweede lid, WVV 1994.

Ook hier geldt evenals bij het eerste lid van artikel 9 WVV 1994, dat zonder meer uit de bewijsmiddelen moet blijken dat is voldaan aan het delictsbestanddeel 'weet of redelijkerwijs moeten weten'. Het is daarom van belang dat een kennisgeving ongeldigverklaring in het parketdossier is opgenomen, alsmede de wijze waarop deze aan betrokkene is verzonden. Op het CBR rust de verplichting zorg te dragen voor een dergelijke kennisgeving.

1.3. Uitzonderingen op artikel 9, tweede lid, WVV 1994

In het derde lid van artikel 9 WVV 1994 is een voorziening getroffen die het degene wiens rijbewijs ongeldig is verklaard mogelijk maakt om in het kader van het hernieuwd aanvragen van een rijbewijs rijlessen te nemen en rijexamen te doen. Ook is een rijproef mogelijk binnen het onderzoek naar de rijvaardigheid of rijgeschiktheid.

1.4. Artikel 9, vierde en vijfde lid, WVV 1994

Ingevolge artikel 9, vierde lid, WVV 1994 is het de bestuurder (inclusief de juridische bestuurder) verboden op een weg een motorrijtuig te besturen of te doen besturen van de categorie of categorieën, waarvoor het rijbewijs is afgegeven, terwijl dat rijbewijs is ingevorderd of de overgifte is gevorderd op

grond van een vermoeden in de zin van artikel 130, eerste lid, WVV 1994 (rijvaardigheid en geschiktheid).

Een vordering tot overgifte van het rijbewijs in de zin van artikel 130, tweede lid, WVV 1994 kan geschieden indien de bestuurder de veiligheid op de weg zodanig in gevaar brengt dat direct de bevoegdheid dient te worden ontnomen langer als bestuurder van een of meer categorieën van motorrijtuigen, waarvoor het rijbewijs is afgegeven te rijden. De gevallen, waarin dit mogelijk is, zijn omschreven in artikel 5 van de Regeling maatregelen rijvaardigheid en geschiktheid (RMRG)

Het vijfde lid bepaalt dat de bestuurder op een weg geen motorrijtuig mag besturen of doen besturen van de categorie of categorieën, waarvoor dat rijbewijs is afgegeven indien de geldigheid van het aan de houder afgegeven rijbewijs voor een of meer categorieën is geschorst i.v.m. de vorderingsprocedure op grond van artikel 131 derde lid, onder a, WVV 1994. De gevallen, waarin dit mogelijk is, zijn omschreven in artikel 7 RMGR en 130, derde lid, WVV 1994.

Ook bij het vijfde lid van artikel 9 WVV 1994 geldt dat de bij betrokkene aanwezige wetenschap moet worden aangetoond op grond van in het dossier aanwezige stukken, waaruit blijkt dat de schorsing de verdachte bekend is. Op het CBR rust de verplichting zorg te dragen voor een zodanige kennisgeving.

Op grond van artikel 178 jo. 176 WVV 1994 zijn deze bepalingen als misdrijven gekwalificeerd.

1.5. Het rijden na een vordering tot overgifte, tijdens een invordering of inhouding (art. 9, zevende lid, WVV 1994)

Het zevende lid van artikel 9 WVV 1994 heeft betrekking op het op de weg besturen van een motorrijtuig nadat ingevolge artikel 164 WVV 1994 de overgifte van het rijbewijs van de bestuurder is gevorderd, dan wel het rijbewijs is ingevorderd en niet is teruggegeven⁴. Deze bepaling richt zich ook tot de juridisch bestuurder. Het besturen van een niet rijbewijsplichtig motorrijtuig, zoals een landbouwtractor en gehandicaptenvoertuig blijft mogelijk.

De verdachte heeft de mogelijkheid om op grond van artikel 164, achtste lid, WVV 1994 een *klaagschrift* in te die-

nen tegen een vordering tot overgifte/invordering respectievelijk een inhouding, zolang de vervolging nog niet is ingesteld. Het *klaagschrift* wordt ingediend ter griffie van de rechtbank in het arrondissement waar het feit is begaan, en anders ter griffie van het gerecht in feitelijke aanleg, waarvoor de vervolging plaatsvindt, dan wel het laatst plaatsvond. Behandeling van het *klaagschrift* geschiedt in raadkamer ex artikel 552a derde en vijfde lid, WvSv.

2. Overtredingen

Het rijden nadat de inlevering van het rijbewijs⁵ is gevorderd of het rijbewijs is ingenomen op grond van de Wet Mulder (artikel 9, achtste lid, WVV 1994)

Dit artikellid is geschreven voor die gevallen waarin niet of niet volledig verhaal overeenkomstig de artikelen 28a en 30, van de Wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Wet Mulder) heeft plaatsgevonden. De officier van justitie te Leeuwarden kan de inlevering van het rijbewijs vorderen en dit doen innemen, teneinde de wanbetaler ertoe te bewegen alsnog tot betaling van de aan hem opgelegde sanctie over te gaan (zie aanwijzing administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften).

Is het stadium van (vordering tot) inneming van het rijbewijs bereikt, dan mag er vanuit worden gegaan dat betrokkene geen verdere of geen enkele medewerking zal verlenen aan het betalen van het aan hem opgelegde sanctiebedrag.

Vervolging

1. Vervolgingsbeleid bij artikel 9, eerste, tweede, vierde, vijfde en zevende lid, WVV 1994

Overtredingen van artikel 9, eerste, tweede, vierde, vijfde en zevende lid, WVV 1994 kunnen bij de politierechter worden aangebracht. Bij cumulatie van misdrijven en overtredingen kan op de gebruikelijke wijze voor gevoegde afdoening bij de politierechter worden gekozen.

Overtreding van artikel 9, achtste lid, is op grond van artikel 178, tweede lid, jo. artikel 177, eerste lid, aanhef en onder a, WVV 1994, gekwalificeerd als overtreding waarvoor de rechtbank sector kanton bevoegd is.

Het komt voor dat tegen een verdachte een ontzegging van de rijbevoegdheid wordt uitgesproken, zonder dat deze bestuurder in het bezit is van een geldig aan hem afgegeven rijbewijs. Als deze verdachte vervolgens wordt aangetroffen als bestuurder van een motorrijtuig, waarvan voor het besturen een geldig rijbewijs is vereist, is, uitgaande van voldoende wetenschap bij de betrokkene, sprake van een meerdaadse samenloop van artikel 9, eerste lid, WVV 1994 en artikel 107 WVV 1994. In die situatie dient de zaak bij de politierechter te worden aangebracht ter zake van het misdrijf van artikel 9, eerste lid, WVV 1994, alsmede overtreding van artikel 107 WVV 1994 in de vorm van een cumulatieve tenlastelegging.

In het geval van een ongeldigverklaring van het rijbewijs, zal moeten blijken dat sprake is van voldoende wetenschap hieromtrent bij de betrokkene en opname hiervan in het desbetreffende register. Bij afwezigheid van het een en/of het ander, zal – ook indien de ongeldigverklaring jaren geleden heeft plaatsgevonden maar dit niet onomstotelijk uit dossierstukken blijkt – in beginsel kunnen worden vervolgd voor de overtreding van artikel 107, eerste lid, WVV 1994.

Overgangsrecht

De in deze aanwijzing vervatte beleidsregels hebben onmiddellijke gelding vanaf de datum van inwerkingtreding.

¹ Brief van de Hoofdafdeling Staats- en Strafrecht, Ministerie van Justitie d.d. 19 februari 1981, nr. 137/281

² Dit is dus niet de mededeling uitspraak, want daarin kan de betrokkene niet lezen of en zo ja wanneer de ontzegging is gaan lopen.

³ In het negende lid van artikel 9 WVV 1994 wordt aangegeven dat hier onder rijbewijs – naast het op basis van de (oude) Wegenverkeerswet afgegeven Nederlandse rijbewijs – mede dient te worden verstaan een rijbewijs, afgegeven door het daartoe bevoegde gezag buiten Nederland. Een in Nederland afgegeven internationaal rijbewijs valt (dus) niet onder deze regeling.

⁴ Hier wordt verwezen naar de aanwijzing inzake de invordering van rijbewijzen.

⁵ In het negende lid van artikel 9 WVV 1994 wordt aangegeven dat hier onder rijbewijs mede dient te worden verstaan een rijbewijs, afgegeven door het daartoe bevoegde gezag in het buitenland. Een in Nederland afgegeven internationaal rijbewijs valt (dus) niet onder deze regeling.